

אי יימנוציים

איך מאמצים? * מדוע חסרים תינוקות לאימוץ? * אילו אפשרויות אחרות לאימוץ יש בארץ? * מה הן הבעיות? * מכני מה חוששים המאמצים? *

תחקיר מיוחד של שרה ליבוביץ

פניות לקבלת ילדים לאימוץ. למיספר זה יש להוסיף עוד 30 פניות משנים קודמות. ● 81.6 אחוזים מהילדים נמסרו מפני שנולדו מחוץ לנישואין.

1964 היא שנה אופיינית, המציגה באופן ברור את מצב האימוץ בארץ באותה עת: ● לעומת 128 אמהות אשר הסכימו למסור את ילדיהן לאימוץ, נרשמו 176

צועות חופשיים, אימצו את בתם הבכורה לפני 13 שנים. באותם ימים ממש, באוגוסט 1975, כינסו נציגי משרד-הסעד מסיבת עיתונאים. בנימה מתנצלת הודיעו כי "מישפחות המבקשות לאמץ תינוקות ממתנות כשנה וחצי עד למילוי מבוקש. זו תקופת-המתנה הנחשבת כממושכת יחסית."

היצע

וביקוש

מה שנחשב כ"תקופת-המתנה ממושכת" נראה היום כחלום רימ"וני, כמישאלת-לב פרועה של זוגות נואשים. אלא שאז זו אכן היתה מציאות-האימוץ הישראלית. בשנות ה-50 רק תינוקות מעטים יועדו לאימוץ. גם מיספר ההורים המאמצים לא היה רב. כ-50 תינוקות בשנה, ומיספר רומה של זוגות-הורים. לא כל תינוק התקבל בזרועות פתוחות. "בעוד שמרבית המישפחות, המבקשות לאמץ ילדים, הן ממוצא מערבי, הרי שהרוב המכריע של הילדים הנמסרים לאימוץ הם ממוצא מירחי", נכתב אז.

לעיתים קרה שזוג בהיר-עור סירב לאמץ תינוק שעורו כהה. תינוקות שהיום היו נלקחים במהירות, בשימחה, שהו ימים ארוכים בבית-התינוקות של משרד-הסעד, ממתנים לזוג-הורים רחום, משולל דיעות קדומות או כהה עור.

בשנות ה-60 עלה מיספרם של התינוקות בני-האימוץ והגיע ל-120* 200 בשנה. גם מיספרם של הזוגות הממתינים לאימוץ גדל, ביחס כמעט שווה.

החלטתי לאמץ תינוק אחרי שש שנים של טיפול-פוריות. היום שבו קיבלתי את ההחלטה היה אחד מימי הקשים ביותר. שוטטתי ברחוב, בכיתי, הרגשתי עלובה כליכך. הייתי עטופה בתחושת-אבל על חוסר יכולתי להרות. כאילו שבעצם ההחלטה לאמץ אני מודה שנשיותי לקויה, שחסר בי משהו בסיסי, מהותי.

ו"כליכך הייתי שקועה בצער על עקריותי, עד שלא היו בי כלל שימחה והתרגשות לקראת חיי החדשים במי חיצת תינוק שאני, למעשה, אהיה אמו.

סמוך להחלטה נרשמנו לאימוץ. אמרו לנו שנצטרך לחכות כשנתיים. יש משהו הגיוני בהמתנה. הרי גם הטבע יצר זאת כך שאשה תחכה תישעה חודשים, מהרגע שבו היא רוצה בילד עד שתיוקנה נולד. כמו אשה הרה, גם אם-מאמצת זוקקה לזמן הצפייה, כדי לעכל ולקבל את הרעיון כי בקרוב תהיה מטופלת בתינוק.

"בזמן ההמתנה דיכרנו הרבה על הילד. באותה תקופה עברנו דירה ופינינו לו חדר. גם בעבודה התארגנתי כך שחופשת-הלידה לא תפגע בקידומי המיקצועי.

"אילו היו נותנים לי תינוק סמוך להרשמה, לא רק שהייתי מבולבלת והיסטרית, אלא שכלל לא הייתי יודעת להעריך את מה שקורה לי. ברור-כלל אנשים נוטים לזלזל במה שהם מקבלים בקלות.

"אינני יודעת אם הייתי מקבלת בשוויון-נפש כזה תקופת-המתנה ארוך כה יותר. אני קיבלתי תינוק אחרי שנה וחצי של המתנה. זה היה זמן סביר, מתאים. תקופה ארוכה יותר עלולה לגרום למתחים, לעצבנות, לתסכול." מרים ובעלה, שניהם בעלי מיק

דתיים מעדיפים בנות

"אין בהלכה היהודית מוסד מישפטי של אימוץ." אומר הפרופסור צבי רוזן מהפקולטה למיטמטיים באוניברסיטת תל-אביב.

"אי-אפשר להעביר זכויות וחבויות של ילדים מהורים ביולוגיים להורים מאמצים, וכך לנתק את הילד מחוריו הטבעיים. אפשר, ורצוי, לגדל ילד הזקוק לכך, אולם הילד לא נחשב לילד של המאמצים, וזיקתו להוריו הביולוגיים נשמרת."

יחד עם זאת, האימוץ אינו אסור. זוג המבקש לאמץ שואל את אחד הרבנים, המ"קובל עליו, אם מותר לו לאמץ תינוק. הרב בדרך-כלל מתיר, אך ממליץ כי יבקשו תינוק שאינו ממזר. ממזר הוא ילד שנולד לאשה נשואה שלא מבעלה, או שנולד כתוצאה מגילוי-עריות.

חלקם של הדתיים בין המאמצים שווה לחלקם באוכלוסיה. אף הם מאמצים תינוקות בארץ, באמצעות משרד-הרווחה, ובחוץ-לארץ.

רובם, כמו החילונים, מעדיפים לאמץ בת.

